

**Tereza Panenková: Užívání návykových látek dětmi do 18 let. Bakalářská práce, 60 str.,
textové přílohy**

Posudek vedoucí práce

Cílem předkládané bakalářské práce je zodpovědět dvě výzkumné otázky: proč děti začínají užívat návykové látky (zde míněno tabák a alkohol) a zda je prevence jejich užívání, poskytovaná zejména ve školských zařízeních, dostatečná. Autorka dochází k závěru, že hlavními motivacemi užívání návykových látek je snaha o získání nové zkušenosti ve spojení s napodobováním vzorů. Důležitou roli přitom hraje habitus rodiny a sociálního prostředí, z něž aktéři pocházejí. Autorka dále zjišťuje, že mladiství uživatelé tabáku a alkoholu absolvovali preventivní programy a mají dostatečné informace o škodlivosti návykových látek, to je nicméně neodrazuje od jejich aktivního užívání.

Text autorka člení na teoretický a praktický blok. V teoretické části práce vymezuje základní pojmy a seznamuje s problematikou závislostí především z úhlu pohledu adiktologie a práva. Empirickou část práce staví na terénním výzkumu, během něžž užila nestandardní kombinovanou kvantitativně-kvalitativní metodologii. Provedla jednak dotazníkové šetření mezi žáky 8. a 9. ročníků vybrané základní školy v Královéhradeckém kraji, po vyhodnocení výsledků tohoto šetření provedla sérii rozhovorů s vybranými dětmi – uživateli návykových látek, v rozhovorech se zaměřila primárně na motivace a příležitosti užívání a způsoby získávání náv. látek. Výsledky dotazníkového šetření autorka rovněž konzultovala s pedagogy navštívené ZŠ.

K předkládanému textu mám několik kritických výhrad. V teoretické části práce mohla autorka více reflektovat sociálně-antropologický úhel pohledu na zkoumanou problematiku, mohla se např. zamyslet nad tím, jakou roli v přijímání určitého životního stylu hraje sociální zakotvení aktérů a jak tento fakt souvisí se zkoumaným problémem. Zároveň je škoda, že autorka neužila v kvalitativním šetření rovněž metodu (zúčastněného) pozorování, které by jí umožnilo nahlížet jednání aktérů (příležitosti a motivace k užívání náv. látek) v dlouhodobější a detailnější perspektivě.

Přes uvedené výtky se ale domnívám, že předkládaná práce splňuje nároky kladené na bakalářskou práci, oceňuji navíc její, byť drobný, aplikovaný přesah (poskytnutí výsledků šetření pedagogům dané základní školy). Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení stupněm velmi dobře.

V Pardubicích 5. 8. 2016

Jana Jetmarová